

Makeisten ja suklaan verotuksen korotus

Valtion ravitsemusneuvottelukunta (VRN) kiittää mahdollisuudesta kommentoida lausuntoa makeisten ja suklaan verotuksen korotuksesta. Vaikka veron tarkoitus on verotulojen lisääminen, makeisten ja suklaan verottaminen on hyvä askel kohti terveysperustaista verotusta. Verotuksen nostaminen todennäköisesti vaikuttaa kulutusta vähentävästi edellyttäen, että vero siirtyy kuluttajahintoihin. Vaikka HE:n perustelujen viitteenä olevan tutkimuksen pohjalta makeisveron myötä makeisten, suklaan ja jäätelön kulutus ei vähentynyt, on mahdollista, että veron vaikutus kulutukseen on erilaista eri väestöryhmissä ja voisi parhaimmillaan vähentää terveyseroja. Makeisten ja suklaan kulutuksen vähentämisestä ei ole terveydelle haittaa.

Veron piirissä olevien tuotteiden runsas kulutus aiheuttaa tutkitusti kansanterveyden kannalta haitallisia seurauksia, mm. nuorilla lihavuuden yleistymisen ja suuterveyden heikkenemisen. Suomessa väestön lihavuus ja siitä johtuvien sairauksien sekä suusairauksien yleisyys kuormittavat terveydenhuoltoa ja aiheuttavat lisääntyvää kansantaloudellista taakkaa. Esimerkiksi sokeria sisältävien juomien verotukselliset toimenpiteet ovat useissa maissa johtaneet niiden kulutuksen vähenemiseen, ja ne ovat osoittautuneet tehokkaiksi keinoiksi vähentämään suun sairauksia ja laskemaan painoindeksiä.

WHO ja Valtion ravitsemusneuvottelukunta suosittelevat, että vapaan sokerin (sisältäen lisätyn sokerin) määrä tulisi olla alle 10 % saadusta energiasta. Perusteena on kansansairauksien, kuten lihavuuden, ehkäisy ja suuterveyden edistäminen. Viidenneksellä päiväkodissa hoidetuista suomalaislapsista sokerin saanti ylittää suositellun määrän. Kotihoidossa olevilla lapsilla saanti on päiväkotilapsia suurempaa.

VRN kannattaa makeisten ja suklaan verotuksen korotusta, mutta esittää, että ksylitolituotteet rajattaisiin esityksen ulkopuolelle, koska niiden käytöstä on terveyshyötyä, kuten ravitsemussuosituksissa todetaan.

VRN kannattaa kaikkia toimia, jotka mahdollisesti vähentävät runsaasti sokeria, suolaa ja kovaa rasvaa sisältävien elintarvikkeiden kulutusta. Useassa Euroopan maassa sovelletaan elintarvikkeiden verotusta siten, että tietyillä elintarvikkeilla on korkeampi tai alempi veroaste. Esimerkiksi Irlannissa korkeampi vero kattaa keksit, erilaiset suolaiset napostelutuotteet, jäätelöt, makeiset ja suklaat, mutta lisäksi vapauttaa osan tuotteista, kuten kasvikset, marjat ja hedelmät, täysin verosta. Veropohjaa tulisi Suomessakin jatkossa laajentaa sisältämään myös muita terveydelle epäedullisia tuotteita makeisten lisäksi, kuten jäätelöitä, keksejä ja suolaisia naposteltavia

Nykyisessä heikkenevässä taloudellisessa tilanteessa verotusta tulisi terveysperustaisesti kohdistaa siten, että sillä tuetaan terveyden edistämistä ja kansansairauksien ehkäisyä, ja tätä kautta vähennetään terveydenhuollonkustannuksia. VRN kannattaa terveysperustaisen verotuksen aloittamista runsaasti sokeria sisältävistä, energiatiheistä ja ravitsemuslaadultaan heikoista ruuista ja juomista, mutta pitää tärkeänä, että sitä laajennetaan koskemaan vähitellen myös runsaasti suolaa ja kovaa rasvaa sisältävät elintarvikkeet.